

Hoofdlijnen debat I&W

Position Paper IPO

Op 16 februari voert de Vaste Kamercommissie I&W een hoofdlijnen debat met de minister en de staatssecretaris van I&W. Vanuit de provincies geven wij u graag enkele punten mee voor dit debat.

Bereikbaarheid essentieel voor woningbouwopgave

Om woningbouwlocaties bereikbaar te maken en houden zijn grote investeringen in infrastructuur, OV en fiets noodzakelijk. We zijn blij met de 7,5 miljard euro op de begroting van IenW voor de komende 10 jaar voor de bereikbaarheid van nieuwe woningen. Deze investeringen moeten worden ingezet om de bereikbaarheid, mede door de woningbouwopgave en mobiliteitsgroei, in grote delen van Nederland te kunnen blijven garanderen. Daarbij kan ook gebruik worden gemaakt van bestaande infrastructuur en OV. Zonder deze investeringen in een schaa sprong in infra, OV en fiets is de grote woningbouwopgave in Nederland niet mogelijk. Naast infrastructuur/bereikbaarheid op het niveau van de woningbouwprojecten is het ook belangrijk om te kijken naar corridor effecten. Zo kan het zijn dat de bereikbaarheidsopgave op een bepaald traject te regelen is door beter gebruik te maken van bestaande infrastructuur (bijvoorbeeld in combinatie met gedragsveranderingen en spreidingsbeleid), maar als er op een corridor spoor Utrecht - Nijmegen bijvoorbeeld of langs de A28 meerdere plekken zijn waar woningbouw plannen zijn, kan het cumulatieve effect van die ontwikkelingen wel eens veel bepalender zijn van wat kan en wat niet. Er is regie nodig op het bewaken van deze cumulatieve effecten.

➤ *Het rijk heeft provincies nodig om de woningbouwopgave te realiseren. Laat provincies en rijk vanaf nu intensief samen werken om ambities waar te maken.*

Betalen naar Gebruik

Het kabinet gaat Betalen naar Gebruik (BNG) inrichten. Provincies prefereren een systeem van BNG dat differentieert naar tijd en plaats. BNG wordt vaak gekoppeld aan afschaffing van de MRB, waarmee ook de MRB-opcenten zouden komen te vervallen en dat is dé inkomstenbron van provincies. Provincies willen daarom betrokken zijn bij de uitwerking van dit instrument en gecompenseerd worden voor eventuele inkomstenderving. Bij de implementatie van BNG moet er oog zijn voor regionale verschillen. Afwenteling op het regionale wegennet of op regio's die het toch al moeilijk hebben, moet voorkomen worden.

➤ *Is de Minister bereid de ontwikkeling van het instrument BNG samen met de medeoverheden uit te voeren en daarbij differentiatie naar tijd en plaats te overwegen?*

➤ *Kan de Minister garanderen dat een invoering van BNG niet ten koste gaat van de inkomsten van de Provincies?*

Exploitatie / Beschikbaarheidsvergoeding OV

We gaan ervan uit dat het Kabinet de gekozen lijn voor wat betreft OV/BVOV voortzet (conform de Kamerbrief van 16 december 2022). Dus dat er in het eerste kwartaal van 2022 overbruggende afspraken komen over eind 2022, 2023 en verder, die het voorzieningenniveau op peil houden ondanks het feit dat de reizigers nog niet terug zijn op het niveau dat zonder corona zou zijn bereikt. En die het OV als onderdeel van het bredere mobiliteitsbeleid in staat stellen om de beoogde bijdragen aan de grote maatschappelijke opgaven te realiseren.

- *Handhaaf de afspraak van afgelopen december. Een goed voorzieningenniveau van OV is essentieel voor grote maatschappelijke opgaven.*

Commissie van Aartsen, versterk het VTH-stelsel

Een goed functionerend VTH-stelsel is essentieel voor het voorkomen van schade aan het milieu. De provincies hebben daar in de afgelopen jaren hun verantwoordelijkheid genomen en blijven zich de komende jaren hier ook voor inzetten. Robuuste toekomstbestendige en kwalitatief goed werkende omgevingsdiensten zijn daarbij randvoorwaardelijk. Als bevoegd gezag, eigenaar en opdrachtgever van omgevingsdiensten willen de provincies het stelsel te versterken. Het is daarbij belangrijk dat het Rijk als stelselverantwoordelijke faciliterend is in de versterking van het VTH-stelsel.

Ook rijksinspecties en rijkstaken zijn onderdeel van het VTH-stelsel

We constateren dat het advies van de Commissie Van Aartsen voorbij gaat aan de beleids-, regelgevende en uitvoerende taken van het rijk en haar uitvoerende diensten in het VTH-stelsel. Zij vormen een essentieel onderdeel bij het VTH-stelsel. Het rijk is verantwoordelijk voor de rijkstaken, de rijksinspecties, wetgeving en landelijk flankerend beleid. Voor het goed functioneren van het gehele VTH-stelsel behoeft dit expliciet aandacht.

- *Doe in aanvulling op de onderzoeken van de Commissie Van Aartsen en de Algemene Rekenkamer (decentrale onderdeel van het stelsel) óók onderzoek naar de rijkstaken en het functioneren van de rijksinspecties in het VTH-stelsel om zodoende het gehele stelsel goed te laten functioneren.*

Zorg voor een uniform informatiesysteem zodat data gedeeld kunnen worden

De Commissie Van Aartsen constateert dat het voor een effectieve en efficiënte uitvoering van de VTH-taken noodzakelijk is dat er permanent toezichts-informatie wordt gedeeld. Ook de Algemene Rekenkamer wijst op het grote belang van landelijk beschikbare, kwalitatief goede data voor de aanpak van milieucriminaliteit. Toch zijn niet alle omgevingsdiensten en Rijksdiensten aangesloten bij het huidige informatiesysteem (Inspectieview Milieu).

- *Laat het rijk investeren in een verplicht landelijk informatiesysteem, waardoor het mogelijk wordt op landelijk niveau uniform data met elkaar te delen en milieucriminaliteit effectief te bestrijden.*

Zeer Zorgwekkende Stoffen vragen ketenbenadering

Per 1 januari 2016 geldt de minimalisatieverplichting (voor lucht en water) voor alle Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). Dit betekent dat een bedrijf bij vergunningplichtige activiteiten informatie moet aanleveren over de uitstoot van ZZS (informatieverplichting). Vervolgens neemt het bevoegd gezag in de vergunning voorschriften op voor emissiebeperking en continue verbetering (minimalisatieverplichting). Deze verplichting geldt echter alleen voor het bedrijf zelf, niet voor de keten. Uit [onderzoek](#) en [vervolgonderzoek](#) van de ILT naar de afvalstromen van Chemours is gebleken dat in de gehele keten weinig tot geen aandacht is voor ZZS in het afval. Dit betreft zowel de eerste ontdoeners, alsook de bij Chemours betrokken afvalverwerkers en transportbedrijven. Dit, terwijl 95% potentiële ZZS via deze ketens het bedrijf verlaten. Hierdoor vinden op verschillende plekken in de keten emissies van ZZS naar de leefomgeving plaats. Wij vragen aandacht voor uitbreiding van de bestaande minimalisatieverplichting (voor lucht en water) op bedrijfsniveau naar een

minimalisatieplicht op keten en afvalstroomniveau. Als een dergelijke algehele informatie en minimalisatieplicht er niet komt, ontstaat het risico dat de afvalketen deels mogelijk op slot gaat en daarmee een zware wissel trekt op de ambities tot transformatie naar een circulaire economie.

- *Breid de informatie en minimalisatieplicht voor ZZS uit van bedrijfsniveau naar keten- en afvalstroomniveau*

Lange termijn perfectief nodig

Het uiteindelijke doel moet zijn het voorkomen dat ZZS in de economie en daarmee in de afvalketen komt. Alleen door minimalisatie en reductie aan de bron kan verspreiding effectief worden tegengegaan. Wat er niet in gaat, hoeft er immers ook niet uit. De Europese Commissie heeft daarvoor al duidelijk de lijnen uitgestippeld in het actieplan 'Zero Pollution 2050'. Een dergelijke visie en strategisch beleidskader wordt nationaal node gemist waardoor de aanpak van ZZS onvoldoende richting en perspectief biedt. De provincies roepen het Rijk daarom op om - samen met de branches en de decentrale overheden - tot een toekomstgerichte visie te komen op ZZS in de circulaire economie waarin de balans tussen het minimaliseren van ZZS en het circulair worden van de economie is gewaarborgd.

Provincies zetten zich in, zoals afgesproken met het Rijk, om ZZS met voorrang aan te pakken. Zonder een lange termijn perspectief op ZZS in de Circulaire economie, en daaruit volgend goede regelgeving voor ZZS in afvalstromen is het voor provincies niet mogelijk om het zicht op ZZS bij met name afvalbedrijven compleet te krijgen.

- *Kom tot een lange termijn perspectief op ZZS in de circulaire economie waarin de balans tussen het minimaliseren van ZZS en het circulair worden van de economie is gewaarborgd.*

Stem toelating gewasbeschermingsmiddelen af op Kaderrichtlijn water

De provincies maken zich al geruime tijd zorgen over de toename van gewasbeschermingsmiddelen in het water. De huidige Europese en Nederlandse toelatingsprocedures voor gewasbeschermingsmiddelen leiden tot een grootschalige diffuse verontreiniging van het grondwater. Dit heeft te maken met hoe toelatingsprocedures voor nieuwe middelen in elkaar steken. Stoffen kunnen KRW-normen overschrijden zonder dat dit consequenties heeft voor de toelating ervan als gewasbeschermingsmiddel. Het College voor de Toelating van Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden (CTGB) gaat uit van jaargemiddelden waar de KRW dit niet doet. De toelatingsprocedures stellen geen grenzen aan uitspoeling van afbraakproducten (van middelen) als deze humaan-toxicologisch niet relevant zijn verklaard (het effect kan echter zeker wel ecologisch zeer relevant zijn). De provincies zijn dan ook blij verrast in het coalitieakkoord te lezen dat: *"We stemmen de normen voor het gebruik van middelen af op de Kaderrichtlijn Water."* Provincies zijn dan ook benieuwd welke acties de minister van IenW samen met de minister van LNV op korte termijn voornemens is in gang te zetten om verandering te brengen in dit inconsistente en ontoereikend toelatingsbeleid.